

França reivindica els Borja mecenes

Tradicionalment, la visió sobre la polièdrica família ha estat patrimonialitzada pel poder polític i social que exercí a la seua època i, per sobre de tot, per una reputació que ha fascinat escriptors i artistes de diferents èpoques, dels clàssics Victor Hugo i Alexandre Dumas a visions molt més contemporànies com el còmic manga *Cesare*, del japonès Fuyuni Soryo, tot un fenomen al país nipó. Per no parlar de les pel·lícules i sèries de televisió, quasi sempre enfocades a traure partit dramàtic de les intrigues palatines i les suggestives i endogàmiques relacions familiars. Veritablement, la història de la família que aconseguí situar dos dels seus membres (Calixt III i Alexandre VI) en el pontificat de Roma i que jugà un paper decisiu en el tauler d'una època de convulsions polítiques i religioses, té suficient atractiu per enfosquir uns altres aspectes destacables dels Borja.

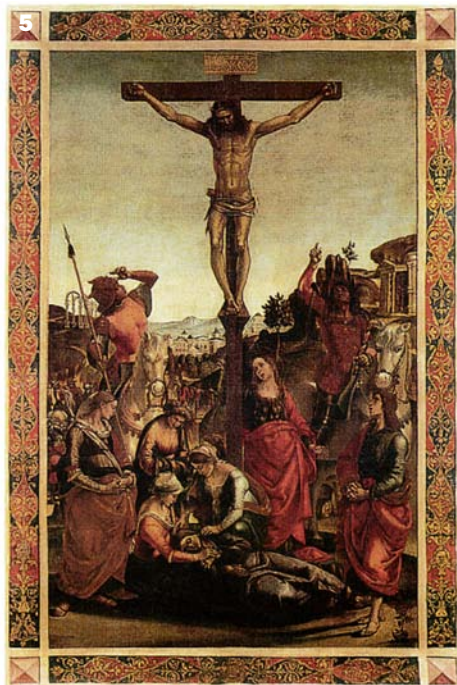
L'enfocament del Museu Maillol –impulsat per acollir l'obra de l'escultor de la Catalunya Nord Aristides Maillol– és un altre. Aquesta exposició, inaugurada el proppassat 17 de setembre i que romandrà oberta fins el 15 de febrer de l'any vinent, posa l'accent en el paper de la família com a mecenes “dels més grans artistes de la Renaixença a les diferents corts d'Itàlia amb les quals tenien estretes relacions”, ressaltant el catàleg de la mostra. Noms com ara Giovanni Bellini, Della Robbia, Dosso Dossi, Andrea Mantegna, Melozzo da Forlì, Rafael, Pinturicchio, Tiziano, Luca Signorelli, Verrocchio o els esmentats Leonardo i Miquel Àngel.

La mostra, comissariada per l'historiador de l'art Claudio Strinati, conté un important mostrari d'aquells artistes, amb obres que visiten París per primera vegada en molts casos, i que ha estat possible reunir gràcies als préstecs de “prestigioses col·leccions privades internacionals” i un bon grapat d'institucions italianes i d'uns altres indrets d'Europa: museus de Florència, Bolonya, Roma, Bèrgam, Parma, Nàpols, Verona, Milà, París o Nimes. També

Retrat de gentilhome obra d'Altobello Melone, suposadament de Cèsar Borja. Obra dipositada en l'Accademia Carrara de Bèrgam.

A l'hora d'analitzar el llegat de la família valenciana dels Borja, una de les més poderoses nissagues del Renaixement a Europa, es pot posar el focus en molt diversos vessants. El Museu Maillol de París para atenció en la seua tasca com a mecenes en una exposició anomenada “Els Borja i el seu temps, de Leonardo da Vinci a Miquel Àngel”, organitzada amb el suport de diverses institucions europees.

han cedit obres la Catedral de València, el Museu de Belles Arts valencià o el Museo del Prado.

A més d'un important mostrari artístic del Renaixement, que permet bastir una mirada panoràmica sobre l'època, la mostra s'acosta a tres dels membres més significatius de la família Borja coetanis d'aquell període fascinant: Roderic de Borja, nascut a Xàtiva i nebot de Calixt III, que arribà al ponti-

ficat, l'any 1494, com a Alexandre VI, i els seus fills Cèsar Borja i Lucrècia Borja. A les aproximacions històriques que hom pot llegir al catàleg, com ara en el text realitzat per un altre historiadore italià, Massimo Miglio, es fa un dibuix de la família no exempt de punts foscos, com ara el nepotisme generalitzat instaurat a la cort pontifical per Alexandre VI, les maniobres polítiques en benefici propi i dels seus, l'ambició

desmesurada de Cèsar Borja, cardenal a qui "el seu estatus eclesiàstic es revela insuficient per satisfer el seu desig de poder", les intrigues i assassinats associats gens estranys a l'època.

Tanmateix, també s'hi destaca la sensibilitat artística de la família, especialment de Lucrècia, de la qual és difícil deslliurar la seua consideració en l'imaginari col·lectiu com "una figura diabòlica" i restituir "una imatge

